

Analyse | kraka

7. marts 2016

Indeksring af børnepenge til europæiske borgere med børn uden for Danmark

Af Kristine Vasiljeva

Ifølge Det Europæiske Råds konklusioner vil det blive muligt at indeksere børnepenge, der overføres "til en anden medlemsstat end den, hvor arbejdstageren er bosat", hvis Storbritannien stemmer ja til fortsat EU-medlemskab den 23. juni. I dette notat beregnes effekten af at indeksere børnepenge til europæiske statsborgere, der har bopæl eller er arbejdstagere i Danmark, mens deres børn er bosat uden for Danmark. Indekseringen foretages i forhold til leveomkostninger i forældrenes statsborgerskabsland.

- I 2013 blev der udbetalt ca. 40 mio. kr. i 2016 priser til europæere, der boede i Danmark uden at deres børn opholdte sig her. Polakker alene har modtaget 32 mio. kr. efterfulgt af litauere og rumænere, der har modtaget henholdsvis 1,7 og 1,4 mio. kr. Samlet har borgere fra EU-13¹ lande modtaget mere end 37 ud af de 40 mio. kr.
- En indeksring af børnepenge efter leveomkostninger i forældrenes hjemland vil reducere børnepenge udbetalt til alle EU-13 borgere med 22,1 mio. kr. og med 0,4 mio. kr. til øvrige EU/EØS statsborgere, hvis den omfattede alle europæiske borgere. Indeksringen af børnepenge til alle europæiske borgere vil dog først træde i kraft fra 2020, hvis Storbritannien bliver i EU. Før 2020 vil det være muligt kun at indeksere børnepenge til nyankomne europæere med børn uden for Danmark. En indeksring af børnepenge kun til de nyankomne i 2013 vil give en meget begrænset besparelse på under 3 mio. kr.
- På baggrund af Skatteministeriets tal for begrænset skattepligtige personer skønnes det, at der ville være yderligere besparelse på ca. 10 mio. kr., hvis indekseringsreglerne også omfattede alle pendlende arbejdstagere i 2013. Besparelsen skønnes at være på under 5 mio. kr. i år 2013, da kun nytilkomne er omfattet.² Dette tal er dog behæftet med betydelig usikkerhed.

¹ Over 99 pct. af modtagere i denne gruppe er østeuropæere, derfor EU-13 lande må anses også som østeuropæiske lande.

² Dette tal beregnet under antagelse om en årlig udskiftning på 16 pct. i europæiske pendlende arbejdstagere med børn uden for Danmark. Besparelsen er forventet at være mere end 16 pct. af den samlede besparelse på pendlere, hvis der er større udskiftning blandt pendlende østeuropæere end pendlere fra andre europæiske lande.

Kontakt

Økonom
Kristine Vasiljeva
Tlf. 2393 9327
E-mail kri@kraka.org

1. Indeksering af børnepenge til europæiske borgere, der har bopæl i Danmark uden at deres børn bor i Danmark**Beslutningen om indeksering**

Ved det Europæiske Råds seneste møde blev det besluttet, at europæiske lande skal have mulighed for at indeksere børnepenge, der overføres til børn boende i en anden europæisk medlemsstat. Aftalen træder dog kun i kraft, hvis Storbritannien stemmer ja til fortsat EU-medlemskab den 23. juni, og indtil 2020 vil indekseringen kun omfatte nyankomne europæiske statsborgere.

Leveomkostninger

I dette notat beregnes effekten af at indeksere børnepenge modtaget af europæiske statsborgere i 2013. Indekseringen bliver beregnet på baggrund af leveomkostningerne i forældrenes hjemland³, da der mangler information om, hvor børn opholder sig hvis de bor uden for Danmark. Der bruges EUROSTATs sammenlignelige prisniveauer⁴ som en proxy for leveomkostninger. Sammenlignelige prisniveauerne angiver, hvad det koster at købe en bestemt mængde af varer og tjenester i hvert europæisk land i sammenligning med gennemsnittet for EU-28.

Østeuropæere modtager flest børnepenge

I 2013 blev der udbetalt ca. 40 mio. kr. i 2016 priser til europæere, der boede i Danmark uden at deres børn opholdte sig her, jf. Tabel 1. Den største del af disse penge - ca. 37 mio. kr. - blev udbetalt til EU-13 borgere. EU-13 inkluderer Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn. Polakker alene har modtaget 32 mio. kr., efterfulgt af litauere og rumænere, der har modtaget henholdsvis 1,7 og 1,4 mio. kr., jf. Tabel 1.

Besparelse på 23 mio. kr. hvis 2020 regler var gældende

EU-13 lande har også de laveste leveomkostninger i Europa. I 10 ud af 13 nyeuropæiske lande er prisniveauet under det halve af det danske prisniveau.⁵ Derfor vil en indeksering reducere børnepenge til herboende EU-13 borgere med børn uden for Danmark med 22 mio. kr. svarende til næsten 60 pct. af det oprindelige beløb, jf. Tabel 1. Til sammenligning vil udbetalte børnepenge til øvrige EU/EØS borgere blive reduceret med 0,4 mio. kr. svarende til 16 pct., jf. Tabel 1.

³ Hjemland er defineret som statsborgerskabsland.

⁴ Link til EUROSTATs sammenlignelige prisniveauer kan findes under referencer.

⁵ I år 2014 jf. EUROSTAT.

Tabel 1 Udbetalinger af børnepenge til europæiske statsborgere som har bopæl i Danmark, hvis børn er bosat uden for Danmark

	Nuværende priser	Efter justering for købekraft	Forskel
	----- Mio. kr. -----		
EU-13 lande			
Polen	32,1	12,9	19,2
Litauen	1,7	0,8	0,9
Rumænien	1,4	0,5	0,9
Letland	0,8	0,4	0,4
Bulgarien	0,5	0,2	0,3
Slovakiet	0,5	0,2	0,2
Andre østeuropæere	0,2	0,1	0,1
I alt	37,2	15,1	22,1
Øvrige EU/EØS lande			
Sverige	0,6	0,5	0,1
Tyskland	0,5	0,4	0,1
Storbritannien	0,3	0,3	0,0
Norge	0,3	0,3	0,0
Island	0,2	0,1	0,0
Nederlandene	0,1	0,1	0,0
Italien	0,1	0,1	0,0
Frankrig	0,1	0,1	0,0
Finland	0,1	0,1	0,0
Andre europæere	0,3	0,2	0,1
I alt	2,5	2,1	0,4
I alt, europæiske statsborgere	39,7	17,2	22,6

Anm.: Opgørelsen af børnepenge omfatter børne- og ungedelsen og børnetilskud. Kun personer med bopæl i Danmark i slutning af året, uafhængig om de er fuldtids eller begrænset skattepligtige. Børnene er defineret som ikke bosiddende i Danmark, hvis de ikke er registreret i folkeregistret i to sammenhængene år. EU-13 omfatter Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Meget begrænset besparelse for nyankomne

En indeksering af børnepenge til alle EU borgere vil dog først være mulig fra 2020. Hvis vi beregner besparelsen udelukkende for nyankomne modtagere af børnepenge, er besparelsen på under 3 mio. kr.⁶

2. Indeksering af børnepenge til alle europæiske borgere, der modtager børnepenge uden at deres børn bor i Danmark

Muligvis får også pendlere udbetalinger nedsat

Forslaget om ændringer af regler om udbetalinger af børnepenge til EU-borgere åbner også mulighed for videre forhandlinger om udbetalinger af børnepenge til udenlandske statsborgere, der ikke bor i Danmark med børn, dvs. pendlende arbejdstagere. Dette vil først blive forhandlet efter Storbritanniens afstemning.⁷

Skøn for pendlende arbejdstagere

Vi har lavet et skøn over de forventede udgifter til børnepenge, der også inkluderer europæiske statsborgere, der ikke har bopæl, men er arbejdstagere i Danmark. Dette er gjort under antagelse af, at det gennemsnitlige udbetalte beløb per person for begrænset skattepligtige, der kan identificeres i folkeregister, svarer til gennemsnittet for de begrænset

⁶ Baseret på udbetalinger til nyankomne europæiske statsborgere, der findes i befolkningsregister primo 2014.

⁷ Pressekontakt med det Europæiske Råd, den 29.12.16.

skattepligtige personer, der ikke bor i Danmark. I beregningerne bruger vi et skøn fra Skatteministeriet, at i alt ca. 3.480 EU-borgere modtog børnepenge, uden at de var fuldt skattepligtige i Danmark,⁸ og uden at deres børn havde bopæl i Danmark i 2013.

Besparelse på 38 mio. kr. med pendlere

Hvis en indeksering af danske børnepenge, der blev udbetalt til europæiske borgere med børn uden for Danmark i 2013, også gjaldt pendlende arbejdstagere, ville besparelsen stige til ca. 33 mio. kr., jf. Tabel 2. Den største del af besparelsen i børnepenge til pendlere vil ligeledes stamme fra væsentligt lavere udbetalinger til EU-13 statsborgere, jf. Tabel 2.

Tabel 2 Udbetalinger af børnepenge til europæiske forældre, som ikke har børn boende i Danmark

	Nuværende priser	Efter justering for købekraft	Forskel
	----- Mio. kr. -----		
Bopæl i Danmark			
EU-13	37,2	15,1	22,1
Øvrige EU/EØS	2,5	2,1	0,4
I alt	39,7	17,2	22,6
Pendlere uden bopæl i Danmark			
EU-13	13,2	5,5	7,7
Øvrige EU/EØS	17,6	15,4	2,2
I alt	30,8	20,9	9,9
I alt, europæiske statsborgere	70,6	38,1	32,5

Anm.: Opgørelsen af børnepenge omfatter børne- og ungeydelsen og børnetilskud. Kun personer med bopæl i Danmark i slutning af året er omfattet i beregninger i de første tre rækker, uafhængig om de er fuldtids eller begrænset skattepligtige. Børnene er defineret som ikke bosiddende i Danmark, hvis de ikke er registreret i folkeregistret i to sammenhængene år. EU-13 omfatter Bulgarien, Cypern, Estland, Kroatien, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Skatteministeriet (2015).

Besparelsen for nyttilkomne pendlere

Det er muligt, at en eventuel indeksering af børnepenge til pendlende arbejdstagere vil blive indfaset over for nyttilkomne pendlere, på den samme måde som for herboende europæiske borgere. Der findes ikke præcis offentlig tilgængelig information om, hvor mange nye pendlere, der kommer til Danmark som arbejdstagere hvert år. I 2013 skete en udskiftning på 16 pct., blandt begrænset skattepligtige med bopæl i Danmark. Antages det, at 16 pct. er nyttilkomne blandt pendlere, vil en indeksering give under 5 mio. kr. i ekstra besparelser. Dette tal er dog behæftet med meget stor usikkerhed.

Konjunktursituationen har også betydning

Man skal også være opmærksom på, at antallet af pendlende arbejdstagere varierer kraftigt med konjunkturerne og at besparelserne derfor kan ændres væsentligt fra år til år. Tilsvarende kan dog også være tilfældet for herboende udlændinge.

3. Referencer

EUROSTAT sammenlignelige prisniveauer:
<http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00120>.

Skatteministeriet (2015): Børnecheck til vandrende arbejdstagere 2008-2013, 4. dec. 2015,
<http://www.ft.dk/samling/20151/alm-del/sau/spm/89/svar/1286680/1579761.pdf>

⁸ Skatteministeriet (2015).